

Er ref/dnr: KN2025/02059

Vårt dnr: 2025/0115

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Skickas till:

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 8 december 2025

**Yttrande över promemorian Intäktsdelning från vindkraftsanläggningar
– Kompletterande promemoria till betänkandet Värdet av vinden
(SOU:2023:18)**

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen är positiv till förslaget om att intäkten från en vindkraftsanläggning delas med de närboende. Föreningen förespråkar dock ett system som ger närboende som är skrivna på platsen rätt till ersättning då det skulle kunna öka rättvisan mellan året runt- och semesterboende samt mellan olika boendeformer.
- Att närboende till befintliga vindkraftsanläggningar inte ges rätt till ersättning anser Naturskyddsföreningen är olyckligt. Föreningen hade velat se ett system där vindkraftens värde omfördelades och även kom närboende till befintliga anläggningar till del.
- Samtidigt som Naturskyddsföreningen är positiv till att närboende till en vindkraftsanläggning får ta del av intäkterna från anläggningen, ser vi att det krävs ytterligare åtgärder för att uppnå ökad acceptans och rättvisa och att förslaget är otillräckligt för att åstadkomma en betydande ökning av kommuner som ger sitt medgivande till vindkraft.

Synpunkter

Energisystemet är i stort behov av omställning, och en utbyggnad av vindkraften är av stor vikt för omställningen till ett förnybart energisystem och för möjliggörandet av kraftiga utsläppsminskningar. Samtidigt som utbyggnaden av vindkraften är en viktig del av energiomställningen och kan generera stora värden, medför vindkraften påverkan på omgivningen och den lokala nyttan i form av fördelarna av en vindkraftspark kan i många fall ses som begränsad. Det är därför högst befogat att delar av vindkraftens värde omfördelas till kommuner och de närområden där vindkraftens produktion sker, och Naturskyddsföreningen är därför positiv till en modell för intäktsdelning till närboende.

Intäktsdelning till närboende

I den kompletterande promemorian till betänkandet Värdet av vinden – kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18) föreslås en ny lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Den föreslagna lagen innebär att närboende till vindkraftsanläggningar ges rätt till vindkraftsansättning motsvarande en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning. I förslaget till lag ges ägare av bostadsbyggnader inom ett avstånd om högst åtta vindkraftsverkshöjder från ett vindkraftverk i en vindkraftsanläggning rätt till ersättning, om byggnaden fanns eller var under uppförande vid tidpunkten för verksamhetsutövarens ansökan om tillstånd för anläggningen enligt 9 eller 11.kap miljöbalken.

Naturskyddsföreningen är positiv till att en del av intäkten från en vindkraftsanläggning delas med de närboende. Ersättningsnivån och avståndsgränsen för vilka som omfattas av intäktsdelningen kommer säkerligen vara en fråga för diskussion. Bland annat då förslaget om vilka närboende som ges rätt till ersättning har minskat från högst tio vindkraftverkshöjder som föreslogs i betänkandet (SOU 2023:18) till högst åtta. Även om lämpligast utformning på intäktsdelningen kan diskuteras är det positivt att vindkraftens värde omfördelas och kommer närboende till del.

Närskyddsföreningen förespråkar däremot ett system som ger närboende som är skrivna på platsen rätt till ersättning. Detta då det kan upplevas som orättvist att ägaren av en bostadsbyggnad som används som fritidsbostad har rätt till intäktsdelning, medan närboende på samma avstånd till en vindkraftsanläggning, men som inte äger bostadsbyggnaden, saknar denna rätt. En vindkraftsanläggning påverkar omgivningen och närboende oavsett ägande av bostadsbyggnaden eller ej. Ett system som ger en ersättning till närboende som är skrivna i kommunen, oavsett ägande av bostadsbyggnaden eller ej, skulle kunna öka rättvisan mellan året runt- och semesterboende samt mellan olika boendeformer.

Enligt förslaget ska verksamhetsutövare för befintliga vindkraftsanläggningar inte omfattas av skyldigheten att dela intäkter (skyldigheten gäller däremot för verksamhetsutövare för befintliga anläggningar som får ett nytt tillstånd eller ändringstillstånd). Detta innebär att närboende till befintliga vindkraftsanläggningar inte kommer ha rätt till intäktsdelning. Det är olyckligt eftersom den positiva ansats

med fokus på vindkraftens värdeskapande, som promemorian beskriver att en intäktsdelning kan ha, uteblir för dessa anläggningar. Den lokala nyttan av vindkraften som i många fall kan ses som begränsad, kan därmed även fortsättningsvis ses begränsad för dessa anläggningar och närboende. Naturskyddsföreningen hade velat se ett system där vindkraftens värde omfördelades och även kom dessa närboende till del. Eftersom investeringsbeslut redan tagits för befintliga vindkraftsanläggningar och många vindkraftsproducenter är bundna i Power Purchase Agreements (PPA), skulle det kunna vara lämpligt att staten stod för ersättning till dessa närboende. Åtminstone under en övergångsperiod.

Behov av ytterligare incitament

Samtidigt som Naturskyddsföreningen är positiv till att närboende till en vindkraftsanläggning får ta del av intäkterna från anläggningen, ser Naturskyddsföreningen att detta är otillräckligt för att åstadkomma en betydande ökning av kommuner som ger sitt medgivande till vindkraft. Enligt promemorian förväntas förslaget till intäktsdelning från vindkraftsanläggningar ha effekten att kommuner lämnar sitt medgivande till etablering av vindkraft i större utsträckning än idag. Denna effekt bör ses som begränsad. Även om ett system för intäktsdelning till närboende kan öka lokal acceptans för vindkraft, ser vi det som osannolikt att förslaget ensamt kommer öka kommuners tillstyrkan i en betydande utsträckning. Det krävs ytterligare incitament för detta. Bland annat är det nödvändigt att ett fungerande system för ersättning till kommuner kommer på plats så att kommuner får en intäkt från vindkraften, vilket är en nödvändig del för att uppnå både acceptans och rättvisa. Synpunkter kring detta, resterande innehåll och förslag i betänkande *Värdet av vinden – Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)* samt kompletterande förslag för stärkt lokalt inflytande och ökad acceptans för vindkraft har Naturskyddsföreningen tidigare lämnat i sitt yttrande över betänkandet.¹

Att ett förslag om intäktsdelning till närboende nu presenteras är välkommet. Däremot är det olyckligt att ytterligare åtgärder för att uppnå ökad acceptans och rättvisa ännu inte kommit på plats eller föreslagits.

¹Naturskyddsföreningen. (2023). Yttrande över betänkandet Värdet av vinden – Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18).
<https://www.regeringen.se/contentassets/88a0635f85204dd297510707ef4445da/svenska-naturskyddsforeningen.pdf>

Detta remissvar har utarbetats av Oskar Lindberg, Strateg klimatomställning vid rikskansliet med stöd av David Kihlberg, Avdelningschef för Klimat- och juridikavdelningen på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

David Kihlberg
Avdelningschef Klimat- och juridikavdelningen

